

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายจิรนิติ หะวานนท์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๔/๒๕๖๔

เรื่องพิจารณาที่ ๑/๒๕๖๔

วันที่ ๒๒ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๔

ระหว่าง { ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้ร้อง
นายสิระ เจนจาคะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายสิระ เจนจาคะ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐) หรือไม่ นับแต่เมื่อใด

ความเห็น

คดีนี้ ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้อง สิ้นสุดลงด้วยเหตุเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ผู้ถูกร้องต้องคำพิพากษาศาลแขวงปทุมวัน ตามคดีหมายเลขดำที่ ๘๑๒/๒๕๖๓ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๑๘/๒๕๖๓ ในความผิดฐานฉ้อโกง ให้จำคุก ๔ เดือน กับให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ให้แก่ผู้เสียหาย และริบสัญญาจะซื้อจะขาย คดีดังกล่าวถึงที่สุดแล้ว เป็นกรณีที่ผู้ถูกร้องเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐)

ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า คดีหมายเลขดำที่ ๘๑๒/๒๕๖๓ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๑๘/๒๕๖๓ ของศาลแขวงปทุมวัน เป็นคดีความผิดอันยอมความได้ ผู้เสียหายถอนคำร้องทุกข์และศาลจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ เนื่องจากผู้เสียหายได้รับชำระค่าเสียหายแล้วหลังจากศาลแขวงปทุมวันมีคำพิพากษาโดยนายโสภณ เจนจาคะ พี่ชายของผู้ถูกร้องเป็นผู้เจรจาและชำระค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหาย แต่เหตุการณ์เกิดขึ้นนานแล้ว ผู้ถูกร้องไม่อาจจดจำรายละเอียดได้ว่า ผู้เสียหายคดีดังกล่าวเป็นบุคคลใด จำได้เพียงว่าหลังจากศาลมีคำพิพากษา ผู้ถูกร้องยื่นขอปล่อยตัวชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ โดยไม่ถูก

จำคุกตามคำพิพากษาของศาล นอกจากนี้ ผู้ถูกร้องขอต่อสู้ข้อกฎหมายว่า ความผิดฐานฉ้อโกง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ เป็นความผิดต่อส่วนตัวอันยอมความได้ การตีความ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๑๐) ต้องตีความตามเจตนารมณ์ของ รัฐธรรมนูญ เพราะเป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อป้องกันมิให้บุคคลที่ขาดความน่าเชื่อถือ ในความสุจริต หรือผู้ที่เคยกระทำความผิดอันเป็นปฏิปักษ์ต่อประโยชน์สาธารณะเข้ามาดำรงตำแหน่ง ในทางการเมือง ดังนั้น ความผิดที่เข้าลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๘ (๑๐) ต้องเป็นความผิด คดีอาญาแผ่นดิน คือ ต้องเป็นคดีฉ้อโกงประชาชนตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๓ ส่วนความผิดฐานฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ ไม่เข้าองค์ประกอบของบทบัญญัติ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๑๐)

ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติได้ว่า ศาลแขวงปทุมวันมีคำพิพากษาคดีหมายเลขดำที่ ๘๑๒/๒๕๓๘ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๑๘/๒๕๓๘ ลงโทษผู้ถูกร้องความผิดฐานฉ้อโกงให้จำคุก ๔ เดือน มีประเด็น ข้อเท็จจริงที่ต้องวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดในคดีดังกล่าวหรือไม่

เห็นว่า คดีหมายเลขดำที่ ๘๑๒/๒๕๓๘ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๑๘/๒๕๓๘ ของศาลแขวง ปทุมวันเกิดขึ้นนานแล้ว ไม่ปรากฏรายละเอียดสำนวนคดีเนื่องจากถูกปลดเผาตามระเบียบ การวินิจฉัย ข้อเท็จจริงจำเป็นต้องพิจารณาจากพยานหลักฐานแวดล้อมกรณี โดยปรากฏข้อเท็จจริงจากเอกสารตามที่ ศาลมีหนังสือเรียก ดังนี้

ศาลอุทธรณ์ชี้แจงว่า คดีหมายเลขดำที่ ๘๑๒/๒๕๓๘ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๑๘/๒๕๓๘ ของศาลแขวงปทุมวัน ไม่ได้ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์

อัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลแขวง ๖ (ปทุมวัน) ชี้แจงว่า สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลแขวง ๖ (ปทุมวัน) รับสำนวนจากสถานีตำรวจนครบาลปทุมวันเป็นคดีอาญาข้อหาร่วมกันฉ้อโกง คดีดังกล่าว พันตำรวจตรีเชมรินทร์ หัสศิริ (ยศในขณะนั้น) เป็นผู้กล่าวหา ผู้ถูกร้องเป็นผู้ต้องหาที่ ๑ นายสมชาย เกียรติวิทวัสกุล เป็นผู้ต้องหาที่ ๒ นายสิทธิชัย ตุลยนิษั เป็นผู้ต้องหาที่ ๓ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๓๘ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลแขวง ๖ (ปทุมวัน) ยื่นฟ้องผู้ถูกร้องเพียงผู้เดียวเป็นจำเลยต่อ ศาลแขวงปทุมวัน ส่วนผู้ต้องหาที่ ๒ และผู้ต้องหาที่ ๓ คดีขาดอายุความ จึงยุติคดี ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ ผู้ถูกร้องให้การรับสารภาพ ศาลแขวงปทุมวันพิพากษาว่า ผู้ถูกร้องมีความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ ให้จำคุก ๘ เดือน ผู้ถูกร้องให้การรับสารภาพลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุก ๔ เดือน เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๘๑๒/๒๕๓๘ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๑๘/๒๕๓๘

นายโสภณ เจนจาคะ ชี้แจงว่า ระหว่างการพิจารณา ผู้ถูกร้องตกลงชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้เสียหาย แต่ไม่สามารถหาเงินมาชำระแก่ผู้เสียหาย ศาลแขวงปทุมวันจึงมีคำพิพากษาดังกล่าว ต่อมามีการนัดเจรจาชำระค่าเสียหายกันอีก โดยตกลงแบ่งชำระ ๒ งวด เมื่อชำระครบถ้วนแล้ว ผู้เสียหายถอนคำร้องทุกข์ แล้วศาลแขวงปทุมวันมีคำสั่งจำหน่ายคดีจากสารบบความ

คดีนี้ไม่มีการอุทธรณ์ ซึ่งผู้ถูกร้องยอมรับว่าไม่ได้ยื่นอุทธรณ์ แต่ต่อสู้ว่าผู้เสียหายถอนคำร้องทุกข์ ในระหว่างระยะเวลายื่นอุทธรณ์ เนื่องจากได้รับชำระค่าเสียหายแล้ว โดยนายโสภณ เจนจาคะ พี่ชาย ผู้ถูกร้องเป็นผู้ชำระแทน แต่ผู้ถูกร้องไม่มีบันทึกข้อตกลงและไม่มีหลักฐานการชำระเงินดังกล่าวอ้าง ทั้งอ้างว่า จำไม่ได้ว่าผู้เสียหายคือใครแต่ไม่ใช่พันตำรวจเอกเชมรินทร์ หัสศิริ ข้ออ้างดังกล่าว เป็นการกล่าวอ้างลอย ๆ โดยไม่มีหลักฐานใด ๆ สนับสนุน แต่กลับปรากฏว่า คดีนี้ พันตำรวจตรี เชมรินทร์ หัสศิริ (ยศในขณะนั้น) เป็นผู้กล่าวหาต่อเจ้าพนักงานตำรวจสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน โดยมีผู้ถูกร้องเป็นผู้ต้องหาที่ ๑ และพลตำรวจตรีเชมรินทร์ หัสศิริ (ยศในปัจจุบัน) ชี้แจงข้อเท็จจริง เป็นหนังสือตามคำสั่งของศาลยืนยันว่าเป็นผู้เสียหายในคดีดังกล่าว ไม่เคยได้รับชำระหนี้จากผู้ถูกร้อง ไม่เคยถอนคำร้องทุกข์คดีหมายเลขดำที่ ๘๑๒/๒๕๓๘ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๑๘/๒๕๓๘ ของ ศาลแขวงปทุมวัน เมื่อพิจารณาประกอบกับปกสำนวนที่ศาลแขวงปทุมวันส่งศาล ปรากฏชัดเจนว่า พันตำรวจเอกเชมรินทร์ หัสศิริ (ยศในขณะนั้น) ลงชื่อในช่องโจทก์ แสดงให้เห็นว่า พันตำรวจเอก เชมรินทร์ หัสศิริ ไปศาลในวันที่ศาลแขวงปทุมวันพิพากษา และลงชื่อไว้ที่ปกสำนวน แม้เป็นการลงชื่อ ในช่องโจทก์ก็ไม่ใช่เรื่องผิดปกติ เนื่องจากไม่มีช่องสำหรับผู้เสียหายที่ปกสำนวน อีกทั้งผู้ถูกร้องไม่มี หลักฐานใดมาแสดงว่าศาลแขวงปทุมวันมีคำสั่งจำหน่ายคดีจากสารบบความ ศาลแขวงปทุมวันก็ไม่มี ข้อมูลในสารบบว่ามีคำสั่งจำหน่ายคดีจากสารบบความหลังจากศาลมีคำพิพากษาแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ โดยปราศจากข้อสงสัยว่า ผู้ถูกร้องต้องคำพิพากษาของศาลแขวงปทุมวันในความผิดฐานฉ้อโกง ซึ่งเป็น ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ คดีดังกล่าวถึงที่สุดแล้ว อันเป็นลักษณะต้องห้ามเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๑๐)

มีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปตามข้อต่อสู้ของผู้ถูกร้องว่า ลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๘ (๑๐) รัฐธรรมนูญมีเจตนารมณ์ให้เป็นความผิดในลักษณะเป็นปฏิปักษ์ต่อสาธารณะซึ่งเป็นคดีอาญาแผ่นดิน แต่ความผิดตามมาตรา ๓๔๑ เป็นความผิดต่อส่วนตัวอันยอมความได้ นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๑๐) บัญญัติความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินไว้อย่างชัดเจนว่า “ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำ โดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา” โดยไม่ได้ระบุว่าจะต้องเป็นความผิดที่เป็นปฏิปักษ์ต่อสาธารณะ เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญให้ผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์

สุจริต ไม่มีวามองในทางทรัพย์สิน การกระทำความผิดต่อทรัพย์สินของผู้อื่นย่อมเป็นการกระทำที่เสื่อมเสีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้มีความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์สินของผู้อื่น ยิ่งไม่สมควรได้รับความไว้วางใจให้เป็นผู้แทนของประชาชนทำหน้าที่และมีอำนาจออกกฎหมายเพื่อใช้บังคับแก่ประชาชนทั้งประเทศ ข้อต่อสู้ของผู้ถูกร้องฟังไม่ขึ้น

อนึ่ง แม้ปรากฏข้อเท็จจริงว่า หลังจากผู้ถูกร้องต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกแล้ว ต่อมา มีกฎหมายล้างมลทิน ๒ ครั้ง เมื่อปี ๒๕๓๐ และ ๒๕๕๐ แต่กฎหมายล้างมลทินทั้ง ๒ ครั้งดังกล่าว มีบทบัญญัติให้ถือว่าผู้ต้องโทษมิได้เคยถูกลงโทษในความผิดที่ได้กระทำมาก่อนเท่านั้น ไม่ได้บัญญัติให้ถือว่าไม่เคยต้องคำพิพากษาของศาล ซึ่งการต้องคำพิพากษาของศาลเป็นข้อเท็จจริงที่ไม่อาจลบล้างได้ตามกฎหมายล้างมลทิน เมื่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๑๐) บัญญัติลักษณะต้องห้ามว่าเคยต้องคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุด ผู้ถูกร้องย่อมไม่ได้รับประโยชน์จากกฎหมายล้างมลทินทั้งสองครั้งดังกล่าว

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ นายสิระ เจนจาคะ ผู้ถูกร้อง สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐) นับแต่วันที่ศาลอ่านคำวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖ วรรคหนึ่ง คือวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๔

(นายจिरินติ หะวานนท์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ